

Inhoud	Signaalgebieden zorgen voor behoud waterbergend vermogen Overstromingen juli 2014 in kaart gebracht en oplossingen voorgesteld Gevolgen van stormvloedkering Nieuwpoort voor afwatering beperkt Openbaar onderzoek stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 afgesloten Naar een oplossing op maat voor IBA's in collectief te zuiveren gebied Gevolgen afschakelplan elektriciteit voor waterinfrastructuur beperkt Zonder is gezonder. Zet pesticiden buitenspel Grensoverschrijdende projecten in de kijker
---------------	---

1. Signaalgebieden zorgen voor behoud waterbergend vermogen

In 2014 kregen 12 signaalgebieden uit het IJzerbekken een definitief vervolgtraject dat rekening houdt met de noodzakelijke ruimte voor water. Er werden ook nieuwe signaalgebieden geselecteerd waarvoor de bekkenstructuren op zoek gaan naar het optimale ontwikkelingsperspectief. De bestemming van deze nog niet ontwikkelde gebieden onderzoeken en er vervolgtrajecten voor vastleggen die zorgen dat het overstromingsrisico niet stijgt als het gebied effectief ontwikkeld wordt, moet ervoor zorgen dat het waterbergend vermogen van Vlaanderen op peil blijft.

In een signaalgebied bestaat een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de geldende bestemming en de belangen van het watersysteem. De bestemming werd tot op vandaag niet gerealiseerd. Voor deze gebieden wordt preventief nagegaan of deze bestemming effectief realiseren bedreigend is voor het waterbergend vermogen. Als dat het geval is adviseert het bekkenbestuur een alternatief ontwikkelingsperspectief aan de Vlaamse Regering. Dit kan gaan van een creatieve inrichting binnen de bestaande harde bestemming tot een herbestemming van het gebied via een gemeentelijk, provinciaal of gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP).

Twaalf vervolgtrajecten goedgekeurd

Begin 2014 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het voorstel voor de verdere ontwikkeling van 12 signaalgebieden in het IJzerbekken. Het gaat om:

Graningatevliet te Middelkerke
Steenkerke WUG Zuid Lichtervelde
Molenlaan Margarethalaan Oostende
bedrijventerreinen luchthaven Ieper woongebied west Poperinge WUG Sint-Bertinusstraat Torhout
Moertjes Lichtervelde WUG Waterhoenbeek Gits Bollestraat Stationsstraat Westouter Blauwepoortstraat
Blauwpoortakker Reningelst Disbos
Elverdinge Heidestraat

De algemene bekkenvergadering bepaalt de prioriteiten

Uit een geactualiseerde kaart van signaalgebieden, gemaakt op basis van een nieuwe ruimtelijke analyse, selecteerden de bekkenstructuren in 2014 nog vier te analyseren gebieden. Ook voor deze gebieden gaan de bekkenstructuren op zoek naar het optimale ontwikkelingsperspectief. Tegen eind 2015 wordt een voorstel van vervolgtraject aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd voor:

Roesbrugge IJzer, noordelijk woonuitbreidingsgebied
Diksmuide Handzamevaart, zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
Oostende Gauwelozekeek, ambachtelijke zone
Kortemark Zarrenbeek, industriegebied voor milieubelastende industrie

Dit is de laatste reeks signaalgebieden waarvoor een vervolgtraject zal uitgewerkt worden. De resterende gebieden die in de bekkenbeheerplannen als signaalgebied aangeduid werden, zullen - net zoals andere bebouwde en onbebouwde percelen in overstromingsgevoelig gebied - via een generieke aanpak behandeld worden. Binnen de CIW wordt hier in 2015 een kader voor uitgewerkt.

Verhoogde waakzaamheid via de watertoets

Nu al zijn in signaalgebieden waarvoor een vervolgtraject uitgewerkt werd of zal worden, specifieke richtlijnen voor de toepassing van de watertoets van kracht. De richtlijnen zorgen voor een verhoogde waakzaamheid wat ervoor moet zorgen dat het mogelijk blijft om de bestemming van het gebied aan te passen.

Rubiconfonds ondersteunt RUP's provincies en gemeenten

Provincie- en gemeentebesturen kunnen 60% van de kosten voor planschadevergoedingen van gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor percelen die in een door de Vlaamse Regering goedgekeurd signaalgebieden liggen, terugbetaald krijgen via het Rubiconfonds.

Meer informatie?

Meer informatie over de signaalgebieden, over de richtlijnen voor de watertoets die er van toepassing zijn en over het Rubiconfonds, leest u op www.signaalgebieden.be. Via het geoloket kunt u er ook de ligging van een signaalgebied en de goedgekeurde vervolgtrajecten opzoeken.

[↑ top](#)

2. Overstromingen juli 2014 in kaart gebracht en oplossingen voorgesteld

Intense neerslag zorgde eind juli 2014 voor een erg hoge waterstand van enkele waterlopen in het IJzerbekken met wateroverlast en schade aan gebouwen tot gevolg. Het bekkensecretariaat bracht de overstromingen in kaart en deed per getroffen gemeente voorstellen van maatregelen aan waterbeheerders, rioolbeheerders, ruimtelijke planners ... om wateroverlast in de toekomst te vermijden.

Een intense neerslagzone tussen 27 en 29 juli 2014 zorgde voor wateroverlast in de gemeenten Lichtervelde, Gits en Zonnebeke. Het bekkensecretariaat van de IJzer bracht de overstromingen in kaart. Deze informatie is belangrijk om de waterloopmodellen en de overstromingskaarten van de waterbeheerders actueel te houden, om de watertoetskaart te optimaliseren, voor de implementatie van de overstromingsrichtlijn...

Bespreking op bekkenniveau moet oplossing versnellen

De inventarisatieverslagen wateroverlast, die het bekkensecretariaat per getroffen gemeente opmaakt, bevatten ook suggesties om wateroverlast aan te pakken. Dit gebeurt na een terreinbezoek met de gemeente en de provincie. De verslagen werden besproken op het gebiedsgericht en thematisch overleg van 9/10/2014 en het bekkenbureau van 13/10/2014. De algemene bekkenvergadering keurde de verslagen goed op 3/11/2014. De waterbeheersmaatregelen houden veelal in dat het regenwater zo veel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden op perceelniveau en er bovenstrooms dus extra buffering gecreëerd wordt. Ook maatregelen voor een beter onderhoud van waterlopen, voor een beter rioleringsstelsel en om erosie te beperken zijn in de rapporten opgenomen.

Het overleg op bekkenniveau wil het draagvlak voor de maatregelen vergroten en de advies- en vergunningsprocedures voor de voorgestelde oplossingen vlotter doen verlopen.

U kunt de [inventarisatieverslagen wateroverlast voor de gemeenten Lichtervelde, Gits en Zonnebeke](#) raadplegen op onze website.

↑ top

3. Gevolgen van stormvloedkering Nieuwpoort voor afwatering beperkt

In Nieuwpoort wordt een stormvloedkering aangelegd. Na onderzoek blijken de gevolgen voor de afwatering van het hinterland bij sluiting van de stormvloedkering beperkt. Het bekkenbestuur dringt aan op een goede afstemming tussen de betrokken partijen.

De stormvloedkering te Nieuwpoort moet bij storm op zee de haven en het hinterland beschermen tegen inkomende golven en hoge waterstanden. De werken worden uitgevoerd door de Afdeling Kust van het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) in het kader van het Masterplan Kustveiligheid (www.kustveiligheid.be).

Op vraag van het bekkenbestuur onderzocht het MDK samen met Waterwegen en Zeekanaal, de Vlaamse Milieumaatschappij en Aquafin of de afwatering van het hinterland mogelijk blijft bij het sluiten van de stormvloedkering. De resultaten werden besproken op de bijeenkomst van de algemene bekkenvergadering van november 2014. Vastgesteld werd dat de gevolgen voor de afwatering van de bevaarbare en de onbevaarbare waterlopen door het sluiten van de stormvloedkering beperkt zijn op voorwaarde dat de werking van de stormvloedkering voldoende afgestemd wordt op de getijdenwerking.

↑ top

4. Openbaar onderzoek stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 afgesloten

Op 8 januari werd het openbaar onderzoek van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 afgesloten. In deze plannen is ook een bekken specifiek deel voor het IJzerbekken opgenomen dat het huidige bekkenbeheerplan zal vervangen. Het bekken specifiek deel werd voorbereid binnen de bekkenoverlegstructuren. In de komende weken en maanden zullen de bekkenoverlegstructuren de ontvangen opmerkingen en adviezen verwerken en een definitief ontwerp van bekken specifiek deel goedkeuren. Het bekken specifiek deel voor het IJzerbekken moet ten laatste op 22 december 2015 als onderdeel van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 definitief vastgesteld worden door de Vlaamse Regering.

Meer informatie over de voorbereiding van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 vindt u op www.integraalwaterbeleid.be.

↑ top

5. Naar een oplossing op maat voor IBA's in collectief te zuiveren gebied

Verskillende individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater (IBA's) die in het verleden verplicht moesten geïnstalleerd worden, zijn overbodig geworden omdat de gebieden ondertussen collectief gezuiverd worden. De algemene bekkenvergadering van de IJzer debatteerde op 3 november 2014 over deze problematiek.

Huishoudens in collectief te saneren gebied zijn verplicht aan te sluiten op collectieve sanering. Huishoudens die niet in collectief te saneren gebied liggen, moeten zelf het afvalwater zuiveren met een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA).

Zoneringsplan kan de situatie wijzigen

De plannen die bepalen wie in collectief te saneren gebied ligt en wie zelf moet zuiveren - de zoneringsplannen – werden in 2008/2009 goedgekeurd en worden momenteel herzien. Een IBA die burgers vóór de goedkeuring van deze plannen of de herziening ervan hebben geïnstalleerd (gefinancierd) omdat toen nog geen riolering aanwezig was, kan dus door een beleidskeuze van de gemeente of rioolbeheerder niet meer nodig zijn.

ABV bespreekt mogelijke oplossingen

Op de algemene bekkenvergadering van het IJzerbekken van 3 november 2014 werden oplossingen voor de IBA's in collectief te zuiveren gebied besproken. Bij verplichte aansluiting op collectieve sanering geldt een periode van vrijstelling (5 jaar) van saneringsbijdrage na de aansluitbaarheid op de riolering. De gemeente of de rioolbeheerder kan de aanpassing van de zoneringsplannen motiveren bij zijn inwoners. De gemeente kan er ook voor kiezen om IBA's die geïnstalleerd werden vóór 2008/2009 te compenseren met financiële middelen. Het gebiedsdekkende uitvoeringsplan geeft aan waar een rioleringsproject aangelegd wordt tegen 2021. De IBA's in collectief te zuiveren gebied zullen afgeschreven zijn tegen 2022. Het aantal IBA's dat in collectief te zuiveren gebied ligt en waar een riolering komt voor ze zijn afgeschreven is beperkt. De IBA's bewijzen in hun levensduur zeker hun nut voor de waterkwaliteit.

↑ top

6. Gevolgen afschakelplan elektriciteit voor waterinfrastructuur beperkt

Heel wat kunstwerken op de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen worden elektrisch aangedreven. Om de gevolgen bij een afschakeling van het elektriciteitsnet na te gaan, voerden de waterbeheerders risicoanalyses uit.

De waterbeheerders beheren heel wat kunstwerken. Verschillende hiervan hebben een elektromechanische uitrusting. Enkele kunstwerken spelen een cruciale rol in de waterbeheersing. Waar nodig en waar technisch haalbaar zullen deze met een noodgenerator worden uitgerust. De kans dat de installaties bij hoge neerslag afgeschakeld worden, is klein. Energieschaarste treedt vooral op als het erg koud is en dan valt er meestal niet veel neerslag. De cruciale kunstwerken zijn aangesloten op een afstandsbeveiligingssysteem, zodat hun toestand permanent kan worden gemonitord. De toestand van de waterlopen kan steeds opgevolgd worden via www.waterinfo.be.

↑ top

7. Zonder is gezonder. Zet pesticiden buitenspel

Sinds 1 januari 2015 zijn de [regels voor het gebruik van pesticiden](#) verstrengd. Gemeenten maar ook zorginstellingen, scholen, kinderdagverblijven, sportclubs... mogen geen pesticiden meer gebruiken. Ook burgers mogen vanaf dan hun trottoir niet meer met pesticiden behandelen. De Vlaamse Milieumaatschappij lanceert daarom een nieuwe campagne van 'Zonder is gezonder'. Met gepersonaliseerd campagnemateriaal kan elke gemeente, sportclub, school of organisatie zijn voorbeeldrol in de verf zetten.

Alle info en campagnemateriaal zijn te vinden op www.zonderisgezonder.be.

8. Grensoverschrijdende projecten in de kijker

Eind 2014 werden diverse grensoverschrijdende projecten die met Europese middelen gefinancierd zijn (Interreg IV projecten), afgerond. Een globaal en gecoördineerd waterbeheer in het grensoverschrijdend stroomgebied van de IJzer is erg belangrijk.

SEDIMENT pakt bodemerrosie grensoverschrijdend aan

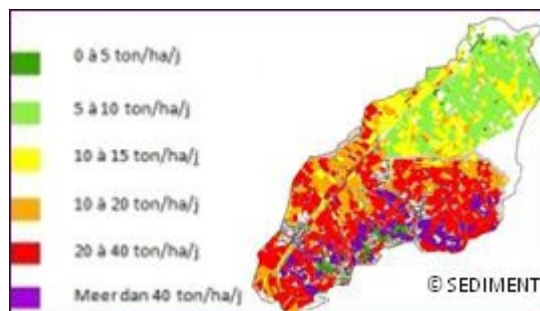
Erosie betekent voor de landbouwer opbrengstverlies door het wegspoelen of begraven van zaaigoed, meststoffen en bestrijdingsmiddelen en op langere termijn een onomkeerbaar verlies van de bodemkwaliteit. Het sediment komt in de waterlopen terecht. Waterlopen en overstromingsgebieden slibben dicht, met water- en modderoverlast tot gevolg. Ook de watersaneringsinfrastructuur loopt schade op en vervuilende stoffen komen in de waterlopen terecht. Bodemerrosie bestrijden is dus een win-win maatregel en moet in overleg gebeuren.

SEDIMENT koos voor een brongerichte aanpak. Landbouwers werden aangespoord erosiebeperkende teeltechnieken toe te passen (niet-kerende grondbewerking, inzaai van groenbedekkers, grasbufferstroken, grasgangen) en tussen de percelen hagen, wilgenteendammen of poelen aan te leggen.

De belangrijkste realisaties van SEDIMENT zijn:

Gemeenschappelijke folder waarin de Vlaamse en Franstalige wetgeving met elkaar vergeleken worden om op die manier van elkaar leren. Demodagen en debatmomenten Grensoverschrijdende kaart erosie en erosiegevoeligheidskaart in Frankrijk naar analogie met de kaart in Vlaanderen

Meer informatie over SEDIMENT vindt u via [de website van de provincie West-Vlaanderen](#).

Grensoverschrijdend project CRESETY remt afvoerpieken

Het CRESETY project werd opgestart na hevige overstromingen in juli 2007. Om de wateroverlast in te dijken, werd een gecontroleerd overstromingsgebied ingericht bij de Vleterbeek, ter hoogte van de Frans-Vlaanderenweg in Poperinge. Aan Franse zijde werden drie voorzieningen gepland in Boeschève, Godewaersvelde (Vleterbeek) en Noordpeene (Peenebeek).

De sites werden aangelegd door [l'Union Syndicale d'Aménagement hydraulique du Nord](#) (USAN)

(Frankrijk) en door de [Provincie West-Vlaanderen](#). Ook [l'Agence de l'eau Artois-Picardie](#) en de [Region Nord Pas-De-Calais](#) waren bij het project betrokken.

De overstromingsgebieden werden ingericht met streekeigen beplantingen van struiken, bomen, riet en hagen. Er werden pontons, paden, bruggetjes en zelfs een educatieve poel voorzien en ook aan het informeren van de bevolking werd veel aandacht besteed.

Meer informatie over het CRESETY-project vindt u op [de website van de Interreg projecten](#).

Het LUPIN-project pakt invasieve soorten grensoverschrijdend aan

In het Lupin-project werkten de projectpartners USAN, Groupement de Défense contre les Organismes Nuisibles (GDON) de Flandre Maritime en de Provincie West-Vlaanderen samen rond de bestrijding van invasieve planten die zich snel en gemakkelijk verspreiden via de waterlopen en de plaatselijke soorten overwoekeren.

Het project zorgde voor een bredere kennis over de belangrijkste soorten en reikt hulpmiddelen aan om de woekerende planten grensoverschrijdend aan te pakken, zoals een gemeenschappelijk secretariaat, een uitgebreide inventaris en een gemeenschappelijke methodiek voor de bestrijding ervan.

Het project leverde ook de interactieve website www.invasieve-planten-lupin.eu op. De website bevat informatie over exoten en wil het publiek sensibiliseren. Bovendien kan iedereen de verantwoordelijke waterbeheerder via deze website informeren over locaties waar exoten voorkomen.

Meer informatie over het LUPIN-project vindt u op [de website van de Interreg projecten](#).

[↑ top](#)

Bekkensecretariaat IJzerbekken

p/a Vlaamse Milieumaatschappij
Zandvoordestraat 375
8400 Oostende
Tel. 059 56 26 11
secretariaat_ijzer@vmm.be

» www.ijzerbekken.be